

Vad gör egentligen

Domaren och Överdomaren

En presentation av Ulrika Penrler

Ulrika Pernler

ulrika.pernler@gmail.com

www.ulrikapernler.se

- Ridlärare
- C-tränare Dressyr
- Msv B Dressyrdomare
- Svår Klass WE domare
- A Banbyggare WE
- Överdomare Dressyr och WE
- Domarutbildare

Överdomare ska finnas vid alla tävlingar från * (enstjärnig) och uppåt i samtliga discipliner.

Överdomaren är Förbundets representant på tävlingsplatserna.

Vem får bli överdomare?

Den som vill bli antagen till ÖD utbildning ska ha stor erfarenhet av den/de discipliner som

hon/han avser att verka inom och vara beredd att ägna mycket tid åt att verka som ÖD. För dressyr måste du vara Dressyrdomare sedan minst 4 år och för hoppning ha tjänstgjort som B-domare i minst fyra år.

Vad gör Överdomaren?

- Ser till att hästens hälsa och välfärd garanteras
 - Ser till att Tävlingsreglementet efterföljs
 - Svarar på frågor och hjälper vid behov
 - Utbildar ryttare och medföljande (Lätt klass)
-
- Överdomaren är den funktionär som har sista ordet i tvistiga frågor och överdomaren är fristående från tävlingsarrangören

Våga fråga

En av överdomarens viktigaste uppgifter är att hjälpa till på tävlingsplatsen och att utbilda dem som är där. Speciellt vid tävling på lägre nivå där många är orutinerade.

Ett bra sätt att hjälpa till som ÖD är att tala om i vilket moment i TR som svaret finns och låta den som frågar läsa.

Hästvälfärden

- Se till att hästens hälsa och välfärd garanteras, Code of Conduct
- Hanteringen av hästen på tävlingsplatsen
- Utrustningen
- Att hästen rids på ett schysst sätt
- Blodsregeln

Se till att Tävlingsreglementet efterföljs

- TR I Gemensamma bestämmelser
- Grenspecifikt TR
- Grönt Kort

”CODE OF CONDUCT”

1. Inom all hästsport är omsorgen om och omvårdnaden av hästen av yttersta vikt.
2. Hästens välbefinnande skall alltid komma i första hand, före krav från uppfödare, tränare, ryttare, ägare, hästhandlare, organisatör, sponsorer, media och funktionärer.
3. Hästens hälsa och välfärd måste garanteras vid all hantering av hästen såväl som vid all veterinär behandling.
4. Högt ställda kvalitetskrav på fodermedel, hygien, hälsa och säkerhet för hästen måste uppfyllas.
5. Tänk på hästens närmiljö. Ventilation, utfodring och vattning måste fungera tillfredsställande. Detta gäller också under transport av hästen.
6. Det är viktigt att ständigt verka för ökad utbildning och ökade kunskaper om hästhållning och träning.
7. För hästens bästa är det viktigt att ryttaren är kompetent och kunnig och dessutom i god fysisk kondition.
8. Hästen är en levande varelse och detta måste beaktas vid all ridning och träning. Metoder som FEI och Svenska Ridsportförbundet anser olämpliga får inte användas.
9. Svenska Ridsportförbundet skall på ett lämpligt sätt kontrollera att medlemmar, ridklubbar och distrikt värnar om hästens välfärd.
10. De nationella och internationella bestämmelser som gäller inom ridsporten beträffande hästens hälsa och välfärd måste följas inte bara under tävlingar utan också under träning. Tävlingsregler och bestämmelser måste ständigt granskas för att säkerställa hästens välbefinnande.

Svara på frågor och hjälpa till vid behov

- Många som kommer till tävlingsplatsen är ovana.
- Ingen gör fel med flit.

Det åligger överdomaren att:

- Före tävlingens början övervaka organisationsarbetet.
- Kontrollera att säkerheten är tillfredsställande på hela tävlingsområdet.
- Kontrollera att allt är gjort som krävs för att tävlingsmaskineriet ska fungera friktionsfritt.
- Under pågående tävling övervaka tävlingsverksamheten på olika banor.
- Ingripa mot ryttare, funktionär eller annan person som uppträder mot bestämmelserna.
- Meddela skriftligt beslut vid anmälan, överklagande eller protest.
- Ha ett särskilt ansvar för ordningen på framridningsbanorna
- Kontrollera minst 5% av de deltagande hästarnas vaccinationer.
- Kontrollera minst 5% av deltagande hästarnas munnar och nosremmar.
- Skriva överdomarrapport.

Disciplinära åtgärder

- Tillrättavisning
- Böter
- Avstängning

Gult kort

Skriftliga varningar, avstängningar och straffavgifter rapporteras på ett "gult kort" som alltså inte är ett straff i sig utan ett sätt att rapportera.

Det gula kortet ligger i TDB

Gult kort

Förseelse
Felaktig användning av spö
Olämpligt uppträdande
Grova hjälper
Blödande häst
Start utan hästbesiktning
Ej uppfyllt kval
Fel antal tillåtna starter
Felaktig utrustning/ klädsel
Överdrivet sporrande
Hoppning av ej tillåtet hinder
Ridit i vägen på banan
Beträtt stängd bana
Ej närvarande på prisutdelning
Ej vaccinerad/ej visat vaccinationsintyg
Tävlat fel häst el häst m fel ryttare
Fel ryttare hoppar/rider fram
Häst ledd in på banan
Ej avanmält
Övrigt

Code of conduct

- Inom all hästsport är omsorgen om och omvårdnaden av hästen av yttersta vikt.
- Hästens välbefinnande skall alltid komma i första hand, före krav från uppfödare, tränare, ryttare, ägare, hästhandlare, organisatör, sponsorer, media och funktionärer.
- Hästens hälsa och välfärd måste garanteras vid all hantering av hästens väl som vid all veterinär behandling.
- Högt ställda kvalitetskrav på fodermedel, hygien, hälsa och säkerhet för hästen måste uppfyllas.
- Tänk på hästens närmiljö. Ventilation, utfodring och vattning måste fungera tillfredsställande. Detta gäller också under transport av hästen.
- Det är viktigt att ständigt verka för ökad utbildning och ökade kunskaper om hästhållning och träning.
- För hästens bästa är det väsentligt att ryttaren är kompetent och kunnig och dessutom i god fysisk kondition.
- Hästen är en levande varelse och detta måste beaktas vid all ridning och träning.
- Metoder som FEI och Svenska Ridsportförbundet anser olämpliga får inte användas.
- Svenska Ridsportförbundet skall på ett lämpligt sätt kontrollera att medlemmar, ridklubbar och distrikt värnar om hästens välfärd.
- De nationella och internationella bestämmelser som gäller inom ridsporten beträffande hästens hälsa och välfärd måste följas inte bara under nationella och internationella tävlingar utan också under träning. Tävlingsregler och bestämmelser måste ständigt granskas för att säkerställa hästens välbefinnande

Dressyrdomaren

I rollen som domare ska du vara rättvis, klar och tydlig

Dressyrdomaren

- Tekniska kunskaper
- Kunskap om reglerna
- Kunna kommunicera och förmedla
- Lösa problem så snabbt och effektivt som möjligt
- Kunna förklara och motivera ett beslut
- Sunt förnuft- reglerna ger inte alltid svaret
- Få ryttaren att känna att du är involverad/engagerad - Som domare är du med och utvecklar sporten.
- Visa ryttarna att de är på rätt väg

Poängskalan

- 10 Utmärkt
- 9 Mycket bra
- 8 Bra
- 7 Ganska bra
- 6 Godkänd
- 5 Med tvekan godkänd
- 4 Inte godkänt
- 3 Ganska dåligt
- 2 Dåligt
- 1 Mycket dåligt
- 0 Inte utfört, helt misslyckad

Poängskalan forts

- Alltid kommentar vid negativa betyg
- Använd hela skalan
- Tänk på vad betygen betyder
- Beskriv vad som var bra/dåligt
- God kunskap om vad som ska bedömas vid varje moment
- Samlingsbetyget i slutet är summan av vad du sett. Det ska spegla ritten. Du kan inte ha höga betyg i rörelserna och sen lågt i de samlade betygen.
- Alla ändringar i protokollet ska signeras av domaren
- Det är viktigt att ha en bra sekreterare

Vad vill vi se i de olika klasserna?

Lätt C Ridning i ren takt, rätt tempo, rätt vägar och avspänd stadig kontakt.

Lätt B Allt ovan plus i stadig eftergift med jämn avspänd kontakt

Lätt A Allt ovan plus den grad av samling som behövs för tex förvänd galopp, rena övergångar galopp till skritt

Medelsvår klass och uppåt ökad grad av samling och ökade krav på precision

Balans, rytm och lätthet i utförandet av programmets föreskrivna rörelser är tecken på att samlingsgraden för klassen är tillräcklig

Allmänt intryck

- 1 **Gångarter** (frihet, renhet och regelbundenhet)
- 2 **Framåtbjudning** (vilja att röra sig framåt, elasticitet, mjukhet i ryggen och bakkensengagemang)
- 3 **Lösgjordhet** (eftergift på tygeln, formen, accepterande av bettet; harmoni, lätthet och mjukhet vid rörelsernas utförande, uppmärksamhet, förtroende och lydnad)
- 4 **Ryttarens sits och hållning** - korrektheten och finheten i samt effekten av hjälperna
- 5 **Korrektheten i uppvisningen** (hörnpasseringar, ridningen mellan rörelserna, programlinjernas följande)

Moment

Lätt B:1

Klass:

Startnr: _____ Ryttare: _____

Tid 4:30 (endast för information), Maxpoäng: 280

		Rörelse
1	AX X XC	Inridning i arbetstrav Halt - hälsning Arbetstrav
2	C CH HXF FAK	Vänster varv Arbetstrav Vänd snett igenom med förlängd steglängd (lättridning tillåten) Arbetstrav
3	K	Volt med 10 m diameter
4	KEXBM	Arbetstrav
5	M MC	Volt med 10 m diameter Arbetstrav

6	C och H HXF	Övergång till mellanskritt - mellanskritt Mellanskritt, längning av hästens form genom att ge längre tyglar
7	FA AK	Mellanskritt Arbetstrav
8	Nära K KE	Höger arbetsgalopp Arbetsgalopp
9	E EHCM	Volt med 15 m diameter Arbetsgalopp
10	MXK Före K	Vänd snett igenom med förlängd språnglängd Övergång till arbetsgalopp
11	K KAF	Övergång till arbetstrav Arbetstrav
12	Nära F FB	Vänster arbetsgalopp Arbetsgalopp
13	B BMCH	Volt med 15 m diameter Arbetsgalopp
14	HXF Före F	Mellangalopp Övergång till arbetsgalopp
15	F FAK	Övergång till arbetstrav Arbetstrav

		Rörelse
16	KXM M	Mellantrav (lättridning tillåten) Arbetstrav
17	MCHXBFA	Arbetstrav
18	A ADX	Vänd rätt upp Arbetstrav
19	X	Halt - hälsning
		Utridning i fri skritt

Summa

Allmänt intryck

1	Gångarter (frihet, renhet och regelbundenhet)		Kommentarer:
2	Framåtbjudning (vilja att röra sig framåt, elasticitet, mjukhet i ryggen och bakbensengagemang)		
3	Lösgjorhet (eftergift på tygeln, formen, accepterade av bettet; harmoni, lätthet och mjukhet vid rörelsernas utförande, uppmärksamhet, förtroende och lydnad)	2	
4	Ryttarens sits och hållning - korrektheten och finheten i samt effekten av hjälperna	3	
5	Korrektheten i uppvisningen (hörnpasseringar, ridningen mellan rörelserna, programlinjernas följande)	2	
	Summa		
	Avdrag Felridning första gången 2p Felridning andra gången 4p Felridning tredje gången uteslutning		
	Summa		Slutbetyg i %:

Användarens underskrift: _____ Domarens underskrift: _____

Tillfälliga fel

Hästen kanske taktar till eller fattar galopp i en travökning.

Tillfälliga fel är inte så farligt och det är inte ens säkert domaren gör att avdrag om hästen råkat hoppa till för en katt på sargkanten.

Grundfel

Grundfel är något som är hämmande för ryttarens och hästens fortsatta utveckling, till exempel att ryttaren sitter snett i sadeln under hela programmet eller att hästen går med huvudet snett under programmet, eller går på dubbla spår

Allvarliga fel

Allvarliga fel kan vara att domaren ser en oregelbundenhet eller att hästen har en oklar diagonal fotflyttning i traven.

Att hästen tar oregelbundna eller konstlade steg med bak- eller framben.

Allvarliga fel ger en låg poäng och om domaren skulle uppleva att hästen till och med är halt så kommer ritten blåsas av.